

HOVRÄTTEN ÖVER
SKÅNE OCH BLEKINGE
Avdelning 3
Rotel 32

DOM
2021-06-17
Malmö

Mål nr
B 972-20

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kristianstads tingsrätts dom den 25 februari 2020 i mål nr B 696-18, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Elena Severin
Åklagarmyndigheten
Malmö åklagarkammare

Motpart (Målsägande)

1. Johanna Adolfsson
2. Jakob Alftén

Ombud och målsägandebiträde för 1 och 2: Advokat Maria Ljungdahl
Ljungdahls Advokatbyrå AB
Östra Boulevarden 28
291 31 Kristianstad

Klagande (Tilltalad)

Hanna Carola THERESE Weston, 19791030-3507
Fäladsvägen 66
295 37 Bromölla

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Björn Hurtig
Försvarsadvokaterna Väst Björn Hurtig AB
Lilla Brogatan 7
503 30 Borås

SAKEN

Vållande till kroppsskada, grovt brott

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut på så sätt att hovrätten upphäver förordnandet om att den villkorliga domen ska förenas med dagsböter. I övrigt gäller tingsrättens domslut.

Maria Ljungdahl får för biträdet åt målsägandena i hovrätten ersättning av allmänna medel med 69 458 kr. Av beloppet avser 36 338 kr arbete, 15 660 kr tidsspillan, 3 569 kr utlägg och 13 891 kr mervärdesskatt.

Dok.Id 386625

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 846 201 80 Malmö	Hovrättstorget 1	040-35 57 00 E-post: hovratten.skaneblekinge@dom.se www.hovrattensskaneblekinge.domstol.se - Se där om hovrättens personuppgiftsbehandling		måndag – fredag 08:00–16:00

Björn Hurtig får för försvaret i hovrätten ersättning av allmänna medel med 157 860 kr. Av beloppet avser 69 112 kr arbete, 14 636 kr tidsspillan, 42 540 kr utlägg och 31 572 kr mervärdesskatt.

Hovrätten fastställer tingsrättens sekretessförordnande och förordnar att sekretessbestämmelserna i 21 kap. 1 § och 25 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämpliga på de uppgifter, i den mån uppgifterna inte har tagits in i domen, som har förebringats under förhör vid huvudförhandlingen med Bo Selander, Ian Milsom och Per Olofsson.

Staten ska svara för kostnaden i hovrätten för biträdet åt målsäganden och för försvaret.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Therese Weston har yrkat att hovrätten ogillar åtalet. Hon har i andra hand yrkat att hovrätten i vart fall mildrar påföljden och undanröjer tingsrättens beslut om återbetalningsskyldighet.

Åklagaren samt Johanna Adolfsson och Jakob Alftén, som båda biträtt åtalet även i hovrätten, har motsatt sig ändring.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Hovrätten har tagit del av väsentligen samma utredning som tingsrätten. Förhören med Johanna Adolfsson, Jakob Alftén, Therese Weston, Hanna Nordlöf, Ida Arnström, Panagiotis Tsiartas, Aleksandra Nived, Bo Selander och Ian Milsom har spelats upp.

I hovrätten har förhör hållits med Mirella Johansson, Asta Sander och Per Olofsson. Tilläggsförhör har även hållits med Bo Selander och Ian Milsom.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Skuld

Hovrätten ansluter sig till vad tingsrätten redovisat om det faktiska händelseförloppet under förlossningen. Hovrätten finner vidare att det genom utredningen i målet är klarlagt att det inte finns något som talar för att Elliot inte mådde bra innan förlossningen. I likhet med tingsrätten finner hovrätten därmed att Elliot orsakats hjärnskador i samband med förlossningen.

Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 2014 s. 699 uttalat att för att det, givet förhållandet att vissa kroppsskador föreligger, ska kunna vara ställt utom rimligt tvivel att skadorna har orsakats av någon på ett visst angivet brottsligt sätt, måste krävas att slutsatsen vilar på en vetenskaplig ståndpunkt som det finns mycket starka belägg för. Samtidigt måste det vara i praktiken uteslutet att det finns någon annan tänkbar förklaring till skadorna.

Av utredningen i målet står det klart att de skador som Elliot drabbats av är förenliga med syrebrist vid förlossningen. Det är även klarlagt att skadorna är förenliga med att syrebristen orsakats av överstimulerat värkarbete. Frågan blir därför om det finns någon annan tänkbar förklaring till skadorna. De alternativa förklaringar som förts fram består i att Elliot ska ha fått navelsträngen lindad runt magen och/eller halsen, att den blödning (subgalealt hematom) som han drabbats av orsakat skadorna, att skadorna berott på intuberingssvårigheter eller att Elliot drabbats av pneumothorax eller pneumomediastinum. Det har även framförts att anteckningen i Elliots journal om att han inledningsvis haft ett pH-värde i blodet om 6,8 ska vara oriktig, vilket gett en felaktig bild av skadeorsaken.

Bo Selander har i hovrätten uppgett att anledningen till att pH-värdet 6,8 inte rapporterats på annat sätt än muntligen sannolikt beror på att det funnits en handskriven lapp som på grund av den kaotiska situationen som rådde efter förlossningen inte tagits med till sjukhuset i Lund. Han har vidare uppgett att det framstår som osannolikt att det muntligt framförda värdet inte skulle stämma samt att man med säkerhet kan utgå ifrån att ett prov tagits innan provet med pH-värdet 7,12, som genomfördes en timme och tjugo minuter efter Elliots födsel, togs. Detta eftersom det antecknats att en navelvenskateter satts vid 20 minuters ålder och provtagning är bland det första som genomförs efter att en sådan satts i en situation som den aktuella. Hovrätten, som inte finner anledning att ifrågasätta vad Bo Selander uppgett i denna del, finner i likhet med tingsrätten att den första mätningen visade att Elliot hade ett mycket lågt pH-värde i blodet.

Som även tingsrätten redovisat har Hanna Nordlöf och Panagiotis Tsiartas båda uppgett att CTG-kurvan brukar se ut på ett annat sätt när det rör sig om problem som är hänförliga till att barnet fått navelsträngen virad om sig vid förlossningen. Hanna Nordlöf har förvisso uppgett att hon inte kan utesluta att det skulle kunnat haft viss inverkan om Elliot haft navelsträngen virad runt magen eller halsen. Hon har emellertid även framhållit att detta enligt hennes bedömning inte haft någon större betydelse.

Bo Selander har i hovrätten uppgett att det inte finns något som tyder på att det subgaleala hematomet var orsaken till Elliots skador och om så hade varit fallet så hade Elliots blodtryck inte varit normalt, vilket det var.

Asta Sander, som intuberade Elliot efter födseln, har uppgett att hon inte minns den aktuella händelsen men att hon hade gjort det om det varit några problem vid intubationen. Även Bo Selander har i hovrätten uppgett att det inte finns något som tyder på intuberingssvårigheter, eftersom detta skulle lett till en lägre hjärtfrekvens. Bo Selander har även framhållit att Elliot inte hade pneumothorax och att han var lättventilerad hela tiden.

Hovrätten fäster tilltro till de ovan redovisade uppgifterna. Enligt hovrättens mening är det därmed i praktiken uteslutet att Elliots hjärnskador orsakats av något annat än syrebrist och att syrebristen orsakats av något annat än det överstimulerade värkarbetet. Det finns följaktligen, som också tingsrätten funnit, ett orsakssamband mellan det överstimulerade värkarbetet och hjärnskadorna.

Hovrätten ansluter sig vidare till tingsrättens bedömning att om Therese Weston hade agerat i enlighet med riktlinjerna och långt tidigare vidtagit någon av de åtgärder som borde ha vidtagits, så som att stänga av droppet eller tillkalla läkare, så är det i hög grad sannolikt att Elliot inte hade orsakats hjärnskadorna. Genom att inte agera på detta sätt har Therese Weston agerat oaktsamt. Även hovrätten finner att det rör sig om ett så klandervärt agerande att det når upp till kravet på straffbar oaktsamhet. Therese Weston ska därför, som också tingsrätten funnit, dömas för vållande till kroppsskada. På av tingsrätten anförda skäl ska brottet rubriceras som grovt brott.

Påföljd

Hovrätten delar tingsrättens uppfattning att påföljden ska bestämmas till villkorlig dom. Som tingsrätten redovisat ska en villkorlig dom förenas med dagsböter, om det inte finns särskilda skäl emot detta.

Åtal i målet väcktes i slutet av september 2019. Gärningen begicks den 14 november 2016, dvs. närmare tre år tidigare. Vid tidpunkten för hovrättens dom har det gått mer än fyra och ett halvt år sedan gärningen begicks. Åklagaren har anfört att skälet till den långa tidsutdräkten innan åtal väcktes berott på att målet varit komplicerat samt att utredarna periodvis tvingats prioritera andra ärenden. Hovrätten ifrågasätter inte att så varit fallet. Enligt hovrättens mening får det emellertid även med beaktande av dessa omständigheter anses ha förflutit en i förhållande till brottets art ovanligt lång tid sedan brottet begicks. Det finns därmed särskilda skäl mot att förena den villkorliga domen med böter. Tingsrättens domslut ska därför ändras i detta avseende.

Det saknas skäl att göra en annan bedömning än den tingsrätten gjort i fråga om återbetalningsskyldighet vid tingsrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 15 juli 2021.

KRISTIANSTADS
TINGSRÄTT
Rotel 7

DOM
2020-02-25
meddelad i
Kristianstad

Mål nr: B 696-18

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Hanna Carola THERESE Weston, 19791030-3507
Fäladsvägen 66
295 37 Bromölla

Offentlig försvarare:

Advokat Björn Hurtig
Advokaterna Hurtig & Partners AB
Stampgatan 20
411 01 Göteborg

Åklagare

Kammaråklagare Elena Severin
Åklagarmyndigheten
Malmö åklagarkammare
205 90 Malmö

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Vållande till kroppsskada, grovt brott, 3 kap 8 § 2 st brottsbalken
2016-11-14

Påföljd m.m.

1. Villkorlig dom
2. Dagsböter 70 om 190 kr

Sekretess

Sekretessbestämmelserna i 21 kap 1 § och 25 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämpliga på de uppgifter som har förebringats under förhör vid huvudförhandlingen inom stängda dörrar med Bo Selander och Ian Milsom.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Björn Hurtig får ersättning av staten med 138 331 kr. Av beloppet avser 99 684 kr arbete, 7 710 kr tidsspillan, 3 271 kr utlägg och 27 666 kr mervärdesskatt.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 536	Kanalgatan 32	044-18 36 00		måndag - fredag
291 25 Kristianstad		E-post: kristianstads.tingsratt@dom.se		08:00-16:00
		www.kristianstadstingsratt.domstol.se		

2. Maria Ljungdahl får ersättning av staten för arbete som målsägandebiträde med 91 476 kr. Av beloppet avser 71 253 kr arbete, 1 928 kr tidsspillan och 18 295 kr mervärdesskatt.
 3. Therese Weston ska betala 20 000 kr av kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet till staten.
-

Rotel 7

ÅKLAGARENS YRKANDEN, M.M.

Åklagaren har yrkat att Therese Weston ska dömas för brott enligt vad som framgår av domsbilaga 1. Åklagaren har anfört att hon gör gällande att Therese Weston ska dömas för framkallande av fara för annan om tingsrätten kommer fram till att det inte är bevisat att det funnits ett orsakssamband mellan Therese Westons oaktsamhet och Elliots skador.

Johanna Adolfsson och Jakob Alftén har biträtt åtalet.

De personer som anges under rubriken ”Muntlig bevisning” i domsbilaga 1 har hörts.

THERESE WESTONS INSTÄLLNING

Therese Weston har erkänt att hon flera gånger höjt dropptakten på det värkstimulerande medlet och att hon vid något tillfälle borde sänkt den eller stängt av droppet och tillkallat läkare. Hon har förnekat att hon uppfattat eller borde ha uppfattat att värkarbetet varit överstimulerat och i den delen hänvisat till att såväl sjukhusets rutiner som mätinstrumenten varit dåliga samt till att hon drabbats av tunnelseende. Hon har tillbakavisat dels att hon varit oaktsam, dels att hennes agerande lett till syrebrist hos Elliot med hjärnskador som följd; syrebrist och hjärnskador kan under alla förhållanden ha berott på att han fått navelsträngen om halsen. Hon har motsatt sig ansvar för vållande till kroppskada eller framkallande av fara för annan.

TINGSRÄTTENS DOMSKÄL**Bakgrund**

Johanna Adolfsson, som var gravid med Elliot, kom till sjukhuset i Kristianstad (CSK) på morgonen den 13 november 2016 och skrevs in på förlossningsavdelningen kl. 10.15. Therese Weston arbetade natt och tog den 13 november 2016 kl. 21.45 över som ansvarig barnmorska. Den rollen hade Therese Weston fram till dess att Elliot föddes, den 14 november 2016 kl. 03.27. I förlossningssalen befann sig, utöver de nämnda,

Rotel 7

dels Jakob Alftén, som är pappa till Elliot, dels Ida Arnström, som är undersköterska. Under det aktuella nattpasset arbetade också bl.a. barnmorskan Aleksandra Nived och läkaren Panagiotis Tsiartas på CSK. De två kom till salen först mycket kort tid innan Elliot föddes.

Läkaren Hanna Nordlöf var och är medicinskt ansvarig på CSK:s förlossningsavdelning.

Värkstimulerande medel och s.k. CTG

Barnmorskan som lämnade över Johanna Adolfssons förlossning till Therese Weston hade den 13 november 2016 kl. 21.21 satt ett dropp med värkstimulerande medel så att Johanna Adolfsson fick 10 ml/h. Therese Weston höjde dropptakten enligt följande (i något eller några fall kan Ida Arnström ha höjt dropptakten efter att Therese Weston sagt till henne att göra det).

13 november 2016 kl. 23.13	20 ml/h
14 november 2016 kl. 00.28	30 ml/h
14 november 2016 kl. 01.01	40 ml/h
14 november 2016 kl. 02.29	60 ml/h
14 november 2016 kl. 03.02	80 ml/h
14 november 2016 kl. 03.15	100 ml/h
14 november 2016 kl. 03.27	120 ml/h

Therese Weston har uttryckt att Panagiotis Tsiartas i salen gav henne klartecken att höja dropptakten till 100 respektive 120 ml/h. Enligt förlossningsjournalen kallades Panagiotis Tsiartas emellertid inte till salen förrän den 14 november 2016 kl. 03.16. Han har dessutom förnekat att han ordinerat höjd dropptakt. Härtill kommer att det står klart att Elliot föddes mycket kort tid efter att Panagiotis Tsiartas kommit till salen, varför Panagiotis Tsiartas under alla förhållanden knappast kan ha gett klartecken till den näst sista höjningen. Slutsatsen är därför att Therese Weston måste ha varit ansvarig för åtminstone samtliga höjningar utom den sista.

Rotel 7

Under förlossningen använde man sig av kontinuerlig fosterljudsövervakning, CTG. Detta innebar bl.a. att Johanna Adolfssons värkar och Elliots hjärtljud registrerades och visades som varsin kurva på en skärm i salen. När Therese Weston var vid förlossningssängens fotända var avståndet mellan henne och skärmen snett framför henne några meter. Det är inte möjligt att bortse från Therese Westons invändning att hon från platsen hade svårt att se kurvorna på skärmen.

En värk leder i regel till att barnet just då inte får syre. Det är viktigt att veta hur barnet påverkas av värkarbetet och sättet att bilda sig en uppfattning om detta är att följa barnets hjärtljud via CTG-registreringen. Exempelvis har Hanna Nordlöf beskrivit det som att kurvan avseende hjärtljud mäter barnets syresättning. Värkstimulerande medel och CTG-registrering hänger alltså ihop.

Riktlinjer för användning av värkstimulerande medel

I november 2016 hade Region Skåne vissa riktlinjer för användningen av det aktuella värkstimulerande medlet. Enligt dessa var ”kontraindikationer” bl.a.

- täta värkar ”(>5 per 10 min.)”, och
- patologiskt CTG.

Under rubriken ”Dosering” i riktlinjerna framgår att dropptakten inledningsvis fick vara som mest 10 ml/h samt att den fick höjas med maximalt 10 ml/h var trettionde minut. Där står också skrivet ”Högst 5 värkar per 10 minuter accepteras”, ”Mer än 90 ml/tim bör som regel undvikas” och ”Om CTG bedöms avvikande eller patologiskt stoppas infusionen och läkare tillkallas”.

Värkarbetet samt Elliots hjärtljud under förlossningen

Av CTG-kurvan avseende värkar i förening med Hanna Nordlöfs uppgifter följer att Johanna Adolfsson från midnatt till kl. 01.30 den 14 november 2016 hade sex värkar per tio minuter och sedan – under en timme – sju värkar per tio minuter. Detta är en beskrivning av hur det såg ut i stort; några avvikelser förekom. I sammanhanget

Rotel 7

bör framhållas att Therese Weston sa till Ida Arnström att ta bort värkmätaren och att så skedde omkring kl. 02.30. Efter den tidpunkten ger CTG-registreringen inte svar på hur frekventa värkar Johanna Adolfsson hade.

Det anförda betyder att värkarbetet var överstimulerat.

Utifrån CTG-kurvan avseende hjärtljud har Hanna Nordlöf dragit slutsatsen att förlossningen kan ha varit ansträngande för Elliot den 14 november 2016 kl. 01.28–01.38. Enligt henne var kurvan från kl. 01.38 till dess att Elliot föddes patologisk under den övervägande delen av tiden. Hon har emellertid poängterat att kurvan för den perioden – från kl. 01.38 till födelsen – bitvis är svår att tyda.

Ian Milsom är överläkare, professor i obstetrik och gynekologi samt vetenskapligt råd i dessa ämnen vid Socialstyrelsen. Han har tolkat CTG-kurvan beträffande hjärtljud på väsentligen samma sätt som Hanna Nordlöf.

Vad Hanna Nordlöf och Ian Milsom har uppgett om CTG-kurvan avseende hjärtljud måste bedömas i ljuset av att instrumentet i fråga är något trubbigt och att registreringen inte var optimal. Slutsatsen är ändå att kurvan – i vart fall periodvis – var patologisk (eller preterminal, vilket är värre) från strax efter kl. 01.30 till dess att Elliot föddes.

Johanna Adolfsson fick alltså mer värkstimulerande medel den 14 november 2016 (bl.a. kl. 00.28, 01.01, 02.29, 03.02 och 03.15) trots att hon hade fler värkar än fem per tio minuter och trots att kurvan beträffande hjärtljud var patologisk. Detta stred mot de nämnda riktlinjerna.

Elliot har drabbats av syrebrist med hjärnskador som följd

Bo Selander var hösten 2016 överläkare på barnkliniken i Kristianstad och är specialist i barnmedicin och neonatologi. Han har värderat olika faktorer och kommit fram till att allt, ”såvitt mänskligt kan bedömas”, talar för att Elliot drabbades av syrebrist

Rotel 7

någon eller några timmar eller på sin höjd ett dygn innan födelsen. Han har förklarat att det är vanskligt att ge en mer exakt tid än så. Bo Selander har vidare bedömt att syrebristen ledde till hjärnskador som i sin tur ledde till ett allvarligt funktionshinder. Här kan nämnas att Elliot fick svårt att äta och nedsatt motorik.

Det finns inte anledning att ifrågasätta Bo Selanders uppgifter. Utifrån dessa är slutsatsen att Elliot drabbades av syrebrist med hjärnskador som följd.

Värkarbetet har lett till syrebristen och hjärnskadorna

Ian Milsom har beaktat en rad omständigheter, bl.a. att CTG-kurvan avseende hjärtljud var normal i början av förlossningen, och kommit fram till att hjärnskadorna uppkom under förlossningen. En sådan omständighet är att en första mätning visade att Elliot hade ett mycket lågt pH-värde i blodet. I sammanhanget bör framhållas att detta värde – 6,8 – endast finns noterat i Elliots löpande journal och att det i journalen anges ”(muntlig rapport – oklar tidpunkt)”.

Ian Milsom har fått frågor om när under förlossningen syrebrist uppstod. Han har pekat på att Elliots hjärtljud, enligt relevant CTG-kurva, var väldigt påverkade under den sista delen av förlossningen och uttryckt att syrebristen uppkom en–två timmar innan födelsen.

Ian Milsom har också fått frågor om vad som ledde till syrebristen och anförat att det sannolikt var förhållandet att Johanna Adolfsson hade ett överstimulerat värkarbete.

Vid födelsen hade Elliot navelsträngen virad om halsen och kanske även om magen. Enligt Therese Weston, som fick bort navelsträngen med händerna, satt den riktigt hårt om halsen.

Rotel 7

Ian Milsom har påpekat att det är ganska vanligt att navelsträngen är virad om barnet och bedömt det som mer sannolikt att syrebristen berodde på det överstimulerade värkarbetet än på att navelsträngen var virad om Elliot. Han har lagt till att en kombination av faktorerna kan ligga bakom syrebristen och att det i så fall är mest sannolikt att den främsta anledningen var det överstimulerade värkarbetet. Han har avslutningsvis sagt att han ”inte är av uppfattningen att det är navelsträngen som orsakat detta”.

När det gäller CTG-kurvan avseende Elliots hjärtljud har Hanna Nordlöf uppgett att navelsträngen inte förklarar den. Vidare har Panagiotis Tsiartas anfört att kurvan inte ser ut som sådana kurvor brukar se ut när barnet fått navelsträngen om hals eller kropp.

Mot denna bakgrund är det ställt utom rimligt tvivel att Elliot drabbades av syrebrist under de sista timmarna innan han föddes, vilket som framgått ledde till hjärnskador. Det är även ställt utom rimligt tvivel att syrebristen och hjärnskadorna hade sin grund i det från midnatt (se ovan) överstimulerade värkarbetet på så sätt att detta i vart fall – trots att navelsträngen kan ha varit virad om Elliot – var en nödvändig/avgörande del i syrebristen och hjärnskadorna (det kan alltså ha rört sig om en sammanlagd skadeorsak i form av värkarbetet och navelsträngen). Vid denna bedömning är det av vikt att det inte har framkommit något som talar för en annan orsak till syrebristen och hjärnskadorna än de nu diskuterade.

Det föreligger därmed ett relevant samband mellan värkarbetet och hjärnskadorna. (Se Asp m.fl., Kriminalrättens grunder, andra uppl., s. 78 ff. Jfr Hellner m.fl., Skadeståndsrätt, nionde uppl., s. 203 ff.) Vad som framkommit om att viss vård av Elliot som kunde ha hjälpt honom fick avbrytas eftersom han hade en blödning utanpå hjärnan leder inte till en annan slutsats.

Therese Westons agerande har orsakat hjärnskadorna

Att Johanna Adolfsson hade täta värkar under de sista timmarna av förlossningen ledde således till att Elliot drabbades av hjärnskador. Frågan är vad som hänt om

Rotel 7

Therese Weston i stället för att höja dropptakten på det värkstimulerande medlet hade sänkt dropptakten, stängt av droppet eller tillkallat läkare.

Utifrån nämnda riktlinjer, och med beaktande av vad t.ex. Hanna Nordlöf har uppgett, borde Therese Weston ha vidtagit någon av åtgärderna redan någon gång mellan kl. 00.00 och 01.00 den 14 november 2016. Om Therese Weston handlat på det sättet, är det i hög grad sannolikt att Elliot inte hade fått hjärnskadorna (om detta beviskrav, se rättsfallet NJA 2007 s. 369). Utgångspunkten måste nämligen vara att antalet värkar i så fall hade blivit färre.

Detta innebär, i förening med vad som anförts i framför allt föregående avsnitt, att det föreligger ett relevant samband mellan Therese Westons agerande och hjärnskadorna. Genom att höja dropptakten i stället för att sänka den, stänga av droppet eller tillkalla läkare orsakade hon alltså Elliot hjärnskador, vilka inte kan bedömas som ringa.

Nästa fråga är om Therese Weston var oaktsam. I så fall – dvs. om hon var oaktsam – gjorde hon sig skyldig till vållande till kroppsskada.

Therese Weston har uppgett bl.a. följande

Hon hade varit barnmorska på förlossningsavdelningen i sex år och hade fått utbildning om värkstimulerande medel och CTG. Det finns inget annat sätt att bedöma hur barnet mår under förlossningen än genom att använda CTG.

Om mamman har fler än fem värkar per tio minuter, ska man stänga av droppet med värkstimulerande medel. Om det rör sig om en längre tid än så med frekventa värkar, ska man reagera. Som barnmorska fick hon i förekommande fall höja dropptakten på värkstimulerande medel med 10 ml/h var trettionde minut och till som mest 90 ml/h.

Under kvällen/natten var det full bemanning på avdelningen. Hon hade bara ansvar för Johanna Adolfssons förlossning och tyckte att den flöt på, att det var ”normal progress”.

Rotel 7

Hon höjde droppakten på det värkstimulerande medlet för att få bättre kraft i värkarna. Från där hon var, vid sängens fotända, såg hon skärmen med CTG-kurvorna dåligt. Under lång tid kunde hon inte lämna sin plats eftersom Elliot då kunde ha fallit i golvet. Hon minns inte hur mycket hon tittade på kurvorna. Någon gång kan hon ha höjt droppakten utan att ha tittat på kurvorna. Hon skulle ha stängt av droppet omkring kl. 01.20. Det fanns även senare anledning att stänga av droppet. Hon har inte något bra svar på varför hon gjorde som hon gjorde. Hon drabbades av tunnelseende och tänkte ”nästa värk kommer barnet”. Hon ”fastnade” och tappade helt bort tiden. I annat fall hade hon tillkallat läkare.

Therese Weston har varit oaktsam

Det återstår att pröva huruvida Therese Weston var oaktsam. Varje avvikelse från det normalt aktsamma är inte nog utan hennes agerande måste vid en samlad bedömning anses så klandervärt att det innefattar straffbar oaktsamhet. Kravet på aktsamhet är generellt sett högre i en riskfylld verksamhet än i andra situationer. Vidare finns det skäl att ställa höga krav på sjukvårdspersonal vid hantering av läkemedel (jfr rättsfallet NJA 2006 s. 228).

Det står klart att Therese Weston i vart fall från kl. 01.00 den 14 november 2016 borde ha sänkt droppakten på det värkstimulerande medlet, stängt av droppet eller tillkallat läkare. Det står dessutom klart – det följer t.ex. av hennes egna uppgifter – att hon *hade* vidtagit någon av åtgärderna i stället för att höja droppakten om hon kontinuerligt skaffat sig information om CTG-kurvorna på skärmen i salen och tagit till sig informationen. Då hade hon nämligen insett att Johanna Adolfsson hade ett överstimulerat värkarbete, att kurvan beträffande hjärtljud periodvis var patologisk samt att konsekvenserna av att inte vidta någon av åtgärderna kunde bli allvarliga.

Therese Weston har uppgett att natten var lugn. Hon var rutinerad och kände väl till vad som gällde i fråga om värkstimulerande medel och värkarbete, vilket innebär att hon måste ha förstått att det var viktigt att skaffa sig information om CTG-kurvorna.

Rotel 7

När det gäller kurvorna bör nämnas att Ida Arnström inte hade rätt utbildning för att granska dessa. Therese Weston hade dock, om hon var förhindrad att lämna sin plats och själv titta närmare på skärmen, kunnat kalla på t.ex. Aleksandra Nived och fått hjälp av henne. Härtill kommer att Therese Westons misstag inte var momentant utan sträckte sig över flera timmar.

Med hänsyn till detta, och de höga krav som bör ställas i riskfylld verksamhet och i fråga om hantering av läkemedel, är slutsatsen att Therese Weston borde ha sett till att skaffa och ta till sig information om CTG-kurvorna och att detta även kunnat begäras av henne. Att detta kunnat begäras av henne är för övrigt väl förenligt med Ida Arnströms uppgifter om att hon blev orolig under förlossningen och uttryckte det samt med Aleksandra Niveds uppgifter om att hon såg CTG-kurvan avseende hjärtljud på en skärm i fikarummet uppemot en timme innan Elliot föddes och tyckte att hjärtljuden var påverkade.

Det kan väl i och för sig ha varit så att Therese Weston uppfattade det som att Elliot snart skulle födas och att hon på så vis ”fastnade”. Hon var emellertid rutinerad och arbetade under fullt normala förhållanden. Det har därför i så fall kunnat begäras av henne att hon snabbt skulle inse att hon missbedömt födelsetidpunkten. Hon hade sedan haft att agera utifrån den insikten.

Nya rutiner har införts på förlossningsavdelningen på CSK. Dessa innebär bl.a. att en barnmorska ska arbeta som koordinator och följa samtliga pågående förlossningar samt att två barnmorskor alltid ska sköta förlossningen tillsammans i dess slutskede. Tingsrätten kan dock inte se att detta har någon avgörande betydelse vid prövningen av huruvida Therese Weston var oaktsam.

Mot denna bakgrund kan det konstateras att Therese Weston var oaktsam då hon höjde dropptakten på det värkstimulerande medlet i stället för att vidta någon av de nyss nämnda åtgärderna. Hon begick således brottet vållande till kroppsskada.

Rotel 7

Therese Weston ska dömas för vållande till kroppsskada, grovt brott

Vad som anförts i föregående avsnitt leder till bedömningen att Therese Weston gjorde sig skyldig till en försummelse av allvarligt slag i en situation där det krävdes särskild uppmärksamhet och skicklighet. Elliot fick också synnerligen allvarliga skador. Gärningen är därför att bedöma som vållande till kroppsskada, grovt brott.

Påföljden ska bestämmas till villkorlig dom med dagsböter

Det finns inte skäl att bestämma påföljden till fängelse utan den kan stanna vid villkorlig dom. Den villkorliga domen ska enligt huvudregeln förenas med dagsböter. När det gäller antalet dagsböter har det viss betydelse att brottet ligger långt tillbaka i tiden.

Övriga frågor

Eftersom Therese Weston döms för brott med fängelse i straffskalan, ska hon betala lagstadgad avgift till brottsofferfonden.

Med beaktande av målets art (bl.a. att det rör medicinska frågor) och omfattning är de av försvararen och målsägandebiträdet begärda ersättningarna skäliga.

Therese Westons ekonomiska förhållanden är sådana att hon vid denna utgång i skuldfrågan ska stå för viss del av kostnaden för försvararen respektive målsägandebiträdet, nämligen som utgångspunkt 40 procent. Det belopp som hon ska betala har tingsrätten dock satt ned med stöd av 31 kap. 1 § fjärde stycket rättegångsbalken.

KRISTIANSTADS
TINGSRÄTT

DOM
2020-02-25

B 696-18

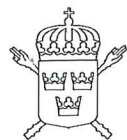
Rotel 7

HUR MAN ÖVERKLAGAR framgår av domsbilaga 2 (TR-01)

Överklagande ställs till Hovrätten över Skåne och Blekinge och ges in till tingsrätten senast den 17 mars 2020.

Petter Anefur

I avgörandet har deltagit rådmannen Petter Anefur (ordförande) samt nämndemännen Britt-Marie Eliasson, Gösta Knutsson och Sven Mars. Rätten är enig.

ÅKLAGARMYNDIGHETEN
Åklagarområde Syd
Malmö åklagarkammare
Kammaråklagare Elena Severin

Ansökan om stämning

2019-09-30

Sida 1(3)

Handling 122

Ärende AM-50767-17

Handläggare 313-7

Ange dessa uppgifter vid kontakt med myndigheten

Kristianstads tingsrätt
Kristianstads tr, Rotel 7
Box 536
291 25 KRISTIANSTAD

KRISTIANSTADS
TINGSRÄTT
Rotel 7

INKOM: 2019-09-30

MÅLNR: B 696-18

AKTBIL: ~~28~~ 56

TR mål: B 696-18

Handl.: OVR

KRISTIANSTADS
TINGSRÄTT

Box 536

INKOM: 2020-02-04

MÅLNR: B 696-18

AKTBIL: 56

ÅKLAGARBUNDET MÅL

1	Tilltalad: efternamn och alla förnamn		Tilltalsnamn	Yrke/titel
	Weston, Hanna Carola Therese		Therese	
	Personnr	Medborgare i	Telefon	Tolkbehov
	19791030-3507	Sverige		
	Adress			
	Fäladsvägen 66, 295 37 BROMÖLLA			
	Offentlig försvarare/ombud			
	Hurtig, Björn, Advokaterna Hurtig and Partners, Stampgatan 20, 411 01 GÖTEBORG			
	Frihetsberövande m.m.			
	Delgivningsuppgifter			

Ansvarsyrkanden m.m.

VÅLLANDE TILL KROPPSSKADA, GROVT BROTT alternativt
FRAMKALLANDE AV FARA FÖR ANNAN (5000-K353142-17)Målsägande

Dödsboet efter Elliot Alftén;

Johanna Adolfsson som företräds av målsägandebiträde: Maria Ljungdahl, c/o
Ljungdahls Advokatbyrå AB, Östra boulevarden 28, 291 31 KRISTIANSTAD
Jakob Alftén

Gärning

Therese Weston har natten till den 14 november 2016 på Centralsjukhuset
Kristianstad i egenskap av ansvarig barnmorska i samband med Johanna
Adolfssons förlossning av Elliot Alftén av ~~grov~~ oaktsamhet orsakat Elliot
hjärnskador, *som inte är ringa.*

*Justerat av åkl.
vid huf. /ALLU*

Weston har därvid trots att Adolfssons värkarbete var överstimulerat/hypertont
och det förelåg patologiska CTG-förändringar flera gånger höjt droppakten på
det värkstimulerande medlet istället för att sänka droppakten eller stänga av
droppet och tillkallat läkare. Adolfsson har därför fått så täta värkar att Elliot
Alftén drabbats av syrebrist med hjärnskador som följd.

Agerandet har inte varit i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Brottet är grovt eftersom Weston i sin egenskap av barnmorska gjort sig skyldig till en försummelse av allvarligt slag eftersom hon inte agerat trots att värkarbetet var hypertont och CTG-registreringen visade ett patologiskt mönster under en längre tid samt att Elliot Alftén orsakats synnerligen allvarliga skador.

Alternativt har Weston genom agerandet ovan av grov oaktsamhet utsatt Elliot Alftén för fara för svår kroppsskada.

Lagrum

3 kap 8 § 2 alternativt 3 kap 9 § brottsbalken

Bevisning

Muntlig bevisning

Förhör med målsäganden Johanna Adolfsson angående hennes iakttagelser av den åtalade händelsen till styrkande av brottet (ca 40 min)

Förhör med målsäganden Jakob Alftén angående hans iakttagelser av den åtalade händelsen till styrkande av brottet (ca 40 min)

Förhör med tilltalade Therese Weston (ca 2 timmar)

Vittnesförhör med läkaren Hanna Nordöf angående hennes iakttagelser av CTG-kurva mm. efter den åtalade händelsen till styrkande av brottet (ca 30 min)

Vittnesförhör med undersköterskan Ida Arnström angående hennes iakttagelser av den åtalade händelsen till styrkande av brottet (ca 45 min)

Vittnesförhör med barnmorskan Alexandra Nived angående hennes iakttagelser i samband med den åtalade händelsen till styrkande av brottet (ca 45 min)

Vittnesförhör med specialistäkaren Panagiotis Tsiartas angående hans iakttagelser när han kallades till förlossningssalen i samband med den åtalade händelsen till styrkande av brottet (ca 45 min)

Vittnesförhör med barnläkaren/neonatalogen Bo Selander angående hans iakttagelser av Elliot Alftén och journalanteckningar mm till styrkande av Elliot Alfténs skador (ca 30 min)

? under förlossningen
som krävt särskild
uppmärksamhet
eller skicklighet

! som anges i
andra stycket

Justerat av ökl
vid huf /ALLU

Vittnesförhör med professor Ian Milsom (även Socialstyrelsens vetenskapliga råd i obstetrik och gynekologi), angående hans bedömning av den åtalade händelsen till styrkande av orsakssambandet mellan den tilltalades agerande och den uppkomna skadan (via videolänk är tillfyllest, ca 45 min)

Skriftlig bevisning

Förlossningsjournal med partogram, CTG-kurva, s 65 – 101 i bilaga till fup

Region Skånes riktlinje gällande värkstimulering - Syntocinon under förlossning, s 45 – 48 i fup

Beslut från Inspektionen för vård och omsorg, IVO, s 87 – 89 i fup

Utlåtande från professor Ian Milsom, s 5 – 18 och 19 – 21 i fup

Handläggning

Beräknad tidsåtgång för förhandlingen ca två dagar

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se